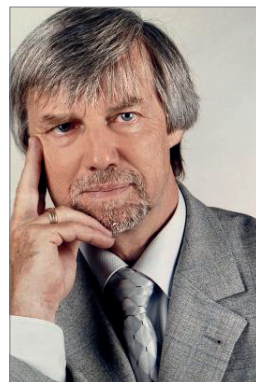

III. NEKROLOGI

PROF. ZW. DR HAB. ALFRED JANC (1951–2021)

Dnia 15 września 2021 r. dotarła do nas tragiczna informacja o przedwczesnym odejściu prof. zw. dr. hab. Alfreda Janca – zasłużonego ekonomisty, wybitnego specjalisty w dziedzinie bankowości, finansów, audytu, polityki gospodarczej i pieniężnej oraz rynków finansowych, będącego świadkiem i aktywnym uczestnikiem całej, ponadtrzydziestoletniej historii sektora bankowego w Polsce. Pogrzeb Profesora odbył się 18 września 2021 r. w parafii pw. św. Barbary w Tomicach (gmina Stęszew), po czym nastąpiło odprowadzenie do grobu na miejscowy cmentarz. Profesora żegnały tłumy pracowników akademickich z wielu ośrodków naukowych w Polsce, przedstawiciele instytucji finansowych, wypromowani doktorzy i profesoro- wie, a także licznie reprezentowani przedstawiciele Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu i Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu.

Profesor Alfred Janc urodził się 27 sierpnia 1951 r. w Olsztynie w rodzinie żołnierskiej Stanisława i Elidy Janc. Jego dziadek, Edward Szperkowski, był powstańcem wielkopolskim pochowanym na puszчыkowski cmentarzu. Dla Profesora Wielkopolska znaczyła wiele, co zawsze podkreślał. W latach 1969–1974 podjął studia w ówczesnej Wyższej Szkole Ekonomicznej w Poznaniu na Wydziale Handlowo-Towaroznawczym. W 1974 r. ukończył naukę, uzyskując tytuł magistra w zakresie ekonomiki handlu zagranicznego. W czasach studenckich był przewodniczącym lokalnych struktur stowarzyszenia AISEC. W latach 1974–1976 jako asystent, a następnie w latach 1976–1980 jako starszy asystent, w Instytucie Planowania WSE wykładał planowanie i politykę ekonomiczną oraz planowanie gospodarki narodowej, będąc jednocześnie autorem materiałów dydaktycznych do ćwiczeń z tych przedmiotów. Naukowo zajmował się podówczas analizą prognozowania cen światowych. W 1980 r. obronił pracę doktorską *Prognozowanie cen światowych dla potrzeb krajów RWPG*. Promotorem dysertacji był prof. dr hab. Marian Guzek.

Po uzyskaniu stopnia doktora, w latach 1980–1989, był adiunktem Katedry Polityki Gospodarczej i Planowania Rozwoju, a następnie od 1991 r. – adiunktem Katedry Bankowości i Ubezpieczeń (od 1993 r. Katedry Bankowości), wyodrębnionej wówczas na nowo z Instytutu Finansów. W okresie stanu wojennego wyjechał poza granice kraju. W latach 1981–1983 odbywał staż na University of Bradford w Wielkiej Brytanii, jako *visiting research fellow* w Project Planning Centre (z tego okresu pochodzi kilka publikacji Profesora), a w kolejnych latach tamtej dekady odbywał pobyty studialne w Wielkiej Brytanii (Bradford, Brighton, Londyn, Oxford, Leeds).

Po doktoracie zainteresowania naukowe Profesora Janca skupiły się na analizie kosztów i korzyści w ocenie przedsięwzięć inwestycyjnych oraz rachunku efektywności przedsięwzięć inwestycyjnych, w szczególności według zachodnich koncepcji metodycznych UNIDO (United Nations Industrial Development Organization) i Banku Światowego. W swoich badaniach nad tymi zagadnieniami uwzględniał m.in. koncepcje Jamesa Mirleesa. Zwieńczeniem tych badań było wydanie w 1990 r. przez Państwowe Wydawnictwo Ekonomiczne monografii *Metody oceny przedsięwzięć inwestycyjnych w procesie planowania (na przykładzie krajów rozwijających się)*, na podstawie której w 1991 r. uzyskał habilitację w dziedzinie nauk ekonomicznych. W 1993 r. został profesorem nadzwyczajnym Akademii Ekonomicznej w Poznaniu.

Początek transformacji gospodarczej w Polsce to rodzący się dwuszczeblowy, rynkowy system bankowy. Właśnie na naukowej analizie rodzącej się bankowości komercyjnej w Polsce postanowił skupić się dr hab. Alfred Janc, nie rezygnując przy tym z analizy przemian w spółdzielczości kredytowej i bankowości spółdzielczej – obszarów tradycyjnie stanowiących przedmiot badań w Katedrze Bankowości Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. W tym czasie powstały Jego liczne publikacje autorskie, współautorskie i redagowane z zakresu transformacji sektora bankowego w Polsce oraz krajach Europy Środkowo-Wschodniej, będące analizą dokonujących się przemian w sektorach bankowych państw dawnego bloku wschodniego. W późniejszym okresie problematyka badawcza Profesora objęła również kwestie bankowości hipotecznej i finansowania mieszkalnictwa, organizacji i zarządzania bankiem komercyjnym, kształcenia kadr bankowych, nowoczesnych usług bankowych i wykorzystania przez banki nowych form kontaktu z klientem w postaci bankowości elektronicznej.

Swoistym zamknięciem pewnego etapu w badaniach i twórczości naukowej Profesora Janca była kompleksowa analiza przemian systemów bankowych i pośrednictwa finansowego w krajach Europy Środkowej i Wschodniej, sfinalizowana w okresie przedakcesyjnym i ujęta w monografii profesorskiej *Bank i jego miejsce w pośrednictwie finansowym okresu transformacji: (bilans zamknięcia okresu przedakcesyjnego w państwach Europy Środkowej i Wschodniej)*, Twigger, Warszawa 2004. Na podstawie tej pracy, jak również całego bogatego dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego, postanowieniem Prezydenta RP z 16 listopada 2004 r. został mianowany profesorem nauk ekonomicznych. Nominację profesorską odebrał z rąk Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego 16 grudnia 2004 r., a w 2006 r. Profesor Janc objął stanowisko profesora zwyczajnego w macierzystej uczelni.

W kolejnych latach zainteresowania naukowe Profesora Alfreda Janca koncentrowały się na współpracy banku z przedsiębiorstwem i samorządem terytorialnym, finansjalizacji, funkcjonowaniu niebankowych instytucji finansowych (w szczególności funduszy poręczeniowych i pożyczkowych), unii rynków kapitałowych, a także działalności lokalnych pośredników finansowych.

Profesor Janc jest autorem i współautorem ponad 250 publikacji z zakresu finansów i bankowości. Do najważniejszych, poza przytoczonymi monografiami habilitacyjną i profesorską, należą: A. Janc (red.), *Bankowość krajów tworzących gospodarkę rynkową: Europa Środkowa i Wschodnia: kontynuacja reform* (1998); M. Biegański, A. Janc (red.), *Kredyty hipoteczne w budownictwie mieszkaniowym* (2000); A. Janc (red.), *Bankowość komercyjna w rozwiniętych systemach bankowych: studium wybranych krajów* (2001); A. Janc, M. Kraska, *Credit-scoring: nowoczesna metoda oceny zdolności kredytowej* (2001); M. Biegański, A. Janc (red.), *Hedging i nowoczesne usługi finansowe* (2001); A. Janc (red.), *Nowe usługi bankowe na tle wybranych problemów organizacji i zarządzania bankiem uniwersalnym* (2001), A. Janc (red.), *Zatrudnienie w sektorze bankowym: symptomy nowej ery* (2002); A. Janc, A. Krymarys-Balcerzak (red.), *Funkcjonowanie współczesnego banku* (2004); A. Janc, *Modern Banking in Transition Economies of Central and Eastern Europe* (2004); A. Janc, G. Kotliński (red.), *Nowe technologie we współczesnym banku* (2004); A. Janc (red.), *Problemy polskiego systemu bankowego* (2008); A. Janc (red.), *Bankowość a kryzys na rynkach finansowych* (2010); A. Janc (red.), *Stabilizowanie sektora bankowego w okresie kryzysu* (2010); A. Janc, K. Waliszewski (red.), *Ryzyko w działalności gospodarczej: Finansowane małych i średnich przedsiębiorstw w okresie zagrożenia kryzysem* (2012); A. Janc, K. Waliszew-

ski (red.), *Fundusze poręczeniowe i pożyczkowe w finansowym wspieraniu sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce* (2014); A. Janc, K. Waliszewski, P. Mikołajczak, *Europejska unia rynków kapitałowych: perspektywa finansowania przedsiębiorstw w Polsce* (2015); A. Janc, M. Jurek, P. Marszałek, *Polish Financial System in the Age of Financialization* (2015); A. Janc, K. Waliszewski, *Pośrednicy finansowi na lokalnych rynkach. Współczesne determinanty rozwoju* (2021).

Profesor Alfred Janc odznaczał się ponadprzeciętną aktywnością organizacyjną na rodzimej uczelni. Z Jego inicjatywy w 1993 r. przy Katedrze Bankowości powstało Studenckie Koło Naukowe Bankowości, którego był opiekunem naukowym do roku 1998. W latach 1994–2013 był dyrektorem Centrum Edukacji Bankowej i Ubezpieczeniowej, w latach 1993–2005 pełnił funkcję kierownika studiów doktoranckich na Wydziale Ekonomii. W październiku 1995 r. objął stanowisko kierownika Katedry Bankowości, piastowane nieprzerwanie do 2017 r. Trzykrotnie był uczestnikiem projektu ACE/Phare (1994–1996, 1996–1999, 1998–2002) poświęconego reformom systemów bankowych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. W latach 2005–2008 pełnił funkcję dziekana Wydziału Ekonomii AE w Poznaniu, wielokrotnie był członkiem Senatu Uczelni. Od 1998 r. był także profesorem Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu. W latach 2011–2016 wchodził w skład zespołu badawczego projektu FESSUD (*Financialisation, economy, society and sustainable development*), realizowanego w ramach Siódmego Programu Ramowego UE przez międzynarodowe konsorcjum 15 uczelni i instytucji, koordynowanego przez prof. Malcolma Sawyera z Leeds University. W 2016 r. kandydował na stanowisko Rektora UEP. W roku 2017, po przejściu na emeryturę, objął stanowisko profesora zwyczajnego w Katedrze Finansów i Rachunkowości Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, które piastował do śmierci.

Profesor Alfred Janc odznaczał się nadzwyczajną aktywnością w zakresie kształcenia ekonomistów, finansistów i bankowców. Pod Jego merytoryczną opieką powstały tysiące prac licencjackich, magisterskich i podyplomowych. Seminarzystom służył radą, życzliwością i nieocenionym wsparciem, czytając z uwagą każdy złożony do sprawdzenia tekst i nanosząc swoje uwagi i propozycje korekt. Profesor Janc wypromował 21 doktorów, wśród których czworo jest samodzielnymi pracownikami naukowymi. Był także recenzentem w licznych przewodach doktorskich i habilitacyjnych, a także w procedurze o nadanie tytułu naukowego profesora. Ponadto był autorem wielu recenzji wydawniczych monografii naukowych o tematyce finansowo-bankowej.

Prowadząc zajęcia dydaktyczne, kształcił studentów i słuchaczy w zakresie takich przedmiotów, jak: bankowość, *banking*, negocjacje bankowe, planowanie kariery w instytucjach rynku finansowego, rynki finansowe, prawo bankowe, metody oceny przedsięwzięć inwestycyjnych, *private banking*, zarządzanie instytucjami kredytowymi, doradztwo bankowe, podejmowanie decyzji w warunkach niepewności, międzynarodowe organizacje finansowe. Ogromną popularnością cieszyły się prowadzone przez Niego seminaria licencjackie, magisterskie i doktorskie.

Kontakt Profesora ze studentami podczas prowadzonych zajęć był również niezwykle. Profesor wykorzystywał nieszablonowe metody nauczania finansów i bankowości, np.: podział grupy na znaki zodiaku, odgrywanie scen podczas wykładu na zadany temat; był zawsze na bieżąco z nowinkami technologicznymi, które wykorzystywał podczas prowadzonych zajęć oraz w kontakcie ze studentami (jako jeden z pierwszych na Uczelni, jeśli nie pierwszy, wykorzystywał w trakcie wykładów prezentacje multimedialne). 31 stycznia 2012 r. została uruchomiona witryna internetowa www.alfredjanc.pl, służąca do zamieszczania literatury i materiałów do prowadzonych zajęć, komunikacji ze studentami, a także zamieszczania odesłań do wyników badań i publikacji pracowników kierowanej przez Niego Katedry. Motywem graficznym strony były zdjęcia z zamkami z różnych stron świata. Z początkiem semestru letniego 2012/2013 Profesor Janc uruchomił Twitter z liczbą obserwujących blisko 850, a w listopadzie 2017 r. profil na Facebooku, gromadząc 1,5 tys. obserwujących. Wyrazem doskonałego kontaktu Profesora ze studentami były nagrody Victoria, wielokrotnie Jemu przyznawane jako Wykładowcy Roku, a także setki komentarzy studentów i seminarzystów w mediach społecznościowych po śmierci Profesora, z których jednoznacznie wynika, jakim niezwykle był dla nich Człowiekiem, Wykładowcą i Promotorem.

Profesor Alfred Janc był również członkiem towarzystw naukowych. Od 2002 r. był członkiem Komisji Nauk Społecznych Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, wielokrotnym członkiem zarządu PTE Oddział w Poznaniu, a od czerwca 2007 r. – członkiem Komitetu Nauk o Finansach Polskiej Akademii Nauk trzech kadencji.

Bardzo silne, od samego początku transformacji ustrojowej w Polsce, były związki Profesora Janca z praktyką gospodarczą. Umiejętnie łączył on pracę naukowo-dydaktyczną z działalnością w sferze gospodarczej. Był doradcą prezesa Zarządu Wielkopolskiego Banku Kredytowego SA (1991–1996), wniósł również duży wkład w rozwój systemu kształcenia kadr bankowych od początku transformacji. Był współtwórcą Komitetu i Systemu Standardów Kwalifikacyjnych w Bankowości Polskiej Związku Banków Polskich. W latach 1996–2007 pełnił funkcję przewodniczącego Komitetu Standardów Kwalifikacyjnych, a w latach 2005–2007 – przewodniczącego Polskiego Komitetu Europejskiego Certyfikatu Bankowca w ramach systemu Standardów Kwalifikacyjnych w Bankowości Polskiej. Od czerwca do grudnia 2007 pełnił funkcję Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego, a od 2007 r. funkcję członka Rady Arbitra Bankowego przy ZBP. W latach 2008–2010 był doradcą prezesa NBP Sławomira Skrzypka oraz członkiem Rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, a od 2010 r. – doradcą ekonomicznym w Instytucie Ekonomicznym NBP, jako naczelny redaktor publikowanych przez NBP serii Materiały i Studia oraz National Bank of Poland Working Papers. Od września 2009 r. był przedstawicielem Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu w Radzie Inwestycyjnej Funduszu Powierniczego JEREMIE. Ponadto od sierpnia 2011 r. był członkiem Rady Nadzorczej Lukas Bank S.A., później Credit Agricole Bank S.A. i przewodniczącym Komitetu Audytu RN Credit Agricole Bank S.A., a także – od stycznia 2018 – członkiem rady nadzorczej AMUNDI TFI Polska i – od lipca 2020 – członkiem rady nadzorczej Credit Agricole TU S.A.

Za swoją działalność Profesor Janc był wielokrotnie odznaczany i nagradzany, m.in. Srebrnym Krzyżem Zasługi (1987), Złotym Krzyżem Zasługi (2000) oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2002). Był wielokrotnie nagradzany przez Rektora macierzystej uczelni, a także uzyskał dwukrotnie nagrody ministerialne. W 2016 r. uhonorowano Go Złotym Medalem Mikołaja Kopernika za zasługi w budowie i rozwoju sektora bankowego nadanym przez Związek Banków Polskich.

Profesor Alfred Janc lubił być potrzebny. Jego pasją były języki obce, zwłaszcza język angielski (w latach 90. XX w. prowadził nawet prywatną szkołę języka angielskiego, w której uczniowie m.in. tłumaczyli na język polski teksty piosenek z list przebojów MTV; był także współautorem słownika polsko-angielskiego dla dzieci i młodzieży) oraz nowoczesne technologie i komputery. Wolny czas przeznaczał na uczenie siebie i innych, zawsze chętnie służąc pomocą i radami. Największą wartość miały dlań obiektywizm i prawdomówność. Profesor Alfred Janc był wybitnym naukowcem, organizatorem, uczestnikiem transformacji sektora bankowego w Polsce i niezwykłym Człowiekiem. Dla wielu był – i zawsze pozostanie – Autorytetem, Mentorem, Promotorem oraz życzliwym recenzentem i kibicem badań prowadzonych w obszarze finansów i bankowości w Polsce. Pustki, którą pozostawił po sobie, nie da się niczym wypełnić. Nam, Jego wychowankom pozostaje kultywować żywą pamięć o niezwykłym Profesorze.

Krzysztof Waliszewski

INFORMACJE DLA AUTORÓW

1. Objętość nadsyłanych tekstów nie może przekraczać 1 ark. wyd. (36–40 tys. znaków wraz ze spacjami i przypisami) w wypadku artykułu. Obliczając objętość tekstu, należy wziąć pod uwagę, że obejmuje ona również wykaz cytowanej literatury, a także tabele i ryciny. Objętość recenzji nie powinna przekraczać 10 tys. znaków.

2. Zgłaszany tekst powinien być zanonimizowany – z tekstu głównego i przypisów, a także z metadanych pliku należy usunąć wszelkie informacje pozwalające zidentyfikować autora/autorów (np. o grantach).

3. W zgłoszeniu należy podać dane o autorze/autorach, adres do korespondencji, numery telefonów i adres służbowej (instytucjonalnej) poczty elektronicznej, a także identyfikator ORCID. W wypadku pracowników naukowych prosimy także o podanie nazwy i adresu uczelni macierzystej.

4. Teksty należy przysyłać za pośrednictwem platformy elektronicznej: <https://pressto.amu.edu.pl/index.php/rpeis/about/submissions>.

5. Wszelkie tabele, wykresy lub ryciny będące częścią tekstu należy również przysyłać w formie edytowalnego zapisu elektronicznego. Minimalna grubość linii rysunku powinna wynosić 0,4 pkt, a rysunki należy sporządzić w formacie nie większym niż format kolumny (126 × 180 mm).

6. Do artykułu należy dołączyć krótkie streszczenia (abstrakty) w języku polskim i angielskim (ok. 1,5 tys. znaków/max. 300 słów) oraz słowa kluczowe.

7. Do przesłanej propozycji publikacji należy dołączyć oświadczenie (dostępne na: www.rpeis.pl). Po przyjęciu tekstu do druku autor podpisuje umowę wydawniczą z czasopismem.

8. Termin wykonania korekty autorskiej wynosi maksymalnie 1 tydzień. Po upływie tego terminu tekst kierujemy do publikacji wyłącznie z korektą redakcyjną.

9. Zgłoszenie artykułu, proces recenzyjny oraz publikacja w RPEiS są bezpłatne.

10. Publikacja w RPEiS oznacza zgodę na zdeponowanie tekstu w wersji elektronicznej w repozytoriach, bazach i na platformach indeksujących i upowszechniających treści naukowe.

Szczegółowe zasady edytorskie dostępne na
www.rpeis.pl

SUBMISSION GUIDELINES

1. The length of manuscripts submitted to RPEiS must not exceed 36,000–40,000 characters (6,000 words), including spacing and footnotes, reference list, and tables and figures, in the case of articles, and a maximum of 10,000 characters (1,500 words) for reviews.

2. The submitted text should be anonymized – any information making it possible to identify the author(s) (for example, concerning grants) should be removed from the main text and footnotes, as well as from the file metadata.

3. The author's personal details, correspondence address, telephone numbers and institutional email address as well as ORCID identifier must be attached. In the case of academic staff, we also request the name and address of their university.

4. Manuscripts should be submitted via <https://pressto.amu.edu.pl/index.php/rpeis/about/submissions>.

5. All tables, graphs or graphics in the body of the text must be sent in enable-editing electronic form. The minimum line width should be 0.4 pts and figures should be in a form that does not exceed the format of a 128 × 180mm column.

6. A short abstract, in Polish and English, must be attached (1,500 characters/max. 300 words) with a list of keywords.

7. A declaration must be attached to the application for publication (available at www.rpeis.amu.edu.pl). After the text has been accepted for publication, the author will sign a publishing agreement with the journal.

8. The deadline for authors' revisions is one week. Thereafter the manuscript will be sent for publication with the editors' revisions only.

9. There are no fees for submitting, processing or publishing an article in RPEiS.

10. Publication in RPEiS implies that the author consents to the electronic location of the text in repositories, databases and platforms indexing and disseminating scientific content.

More on editorial principles at
www.rpeis.pl